

LA NUPCIALITAT A TORREDEMBARRA 1586-1714

Jordi Buyreu i Juan

INTRODUCCIÓ

Aquest treball és la continuació de *Vida, treball i mort a Torredembarra (1638-1714)* publicat en el número 21 dels Estudis Altafullencs de 1997 i que tractava sobre la natalitat i la mortalitat.

En aquell article es comentava que quedava per tractar una de les tres possibles variables: la nupcialitat. Aquest treball es refereix a l'estudi dels matrimonis.⁽¹⁾

La informació documental examinada agafa un període molt més ampli que els òbits i els baptismes, documentació que compleix la premissa bàsica de la demografia històrica: la informació és seriada.

Tot i aquests avantatges, el treball té una clara limitació. Per aconseguir la informació seriada dels matrimonis a Torredembarra, s'han hagut d'utilitzar dues fonts documentals diferents, amb els inconvenients que això comporta.

De 1588 a 1642 s'ha consultat documentació notarial i de 1643 a 1714 els sacramentaris. Aquesta juxtaposició d'informació en un intent d'abastar el màxim nombre d'anys, pot portar a equívocs si no es tenen en compte un seguit d'observacions:

1. La informació notarial utilitzada, s'ha basat en els llibres de capítols matrimonials. Abans de la celebració del casament, els cònjuges escripturaven un document davant notari, en el qual es fixava l'intercanvi de béns i diners quan es fes efectiu el matrimoni. En les parròquies que no hi havia notari, el rector en feia les funcions. Aquesta documentació que pot ser molt valuosa per a la reconstrucció de famílies i per apropar-nos a la realitat social i econò-

1. No s'ha diferenciat entre Torredembarra i la sufragània de Clarà, tal i com es va fer a *Vida, treball i mort a Torredembarra (1638-1714)*

mica d'antic règim, en l'estudi demogràfic presenta inconvenients: Els capítols matrimonials no deixen constància d'on se celebrarà el matrimoni. Pot ser que els integrants d'una parròquia petita de les rodalies escripturin els capítols matrimonials en una altra parròquia, sense implicar que s'hi casin. No tenim la certesa que tots els matrimonis localitzats mitjançant els capítols matrimonials s'hagin celebrat a Torredembarra, o que altres nuvis del poble hagin realitzat els capítols matrimonials en una altra parròquia.⁽²⁾ També es pot donar la remota possibilitat que els nuvis no escripturin capítols.

2. Els sacramentaris són el conjunt d'anotacions que feia el rector de cada parròquia dels baptismes, òbits, matrimonis i compliment pasqual. Van ser de redacció obligatòria des del Concili de Trento (1563). El recompte de les actes matrimonials s'ha fet de 1643 a 1714. Aquesta informació s'acosta molt més a la realitat, tenint en compte que el fet de celebrar el matrimoni a la parròquia, no implica que els cònjuges s'hi estableixin. És a dir, sabem el nombre de matrimonis celebrats a Torredembarra, però no sabem el volum real d'habitants que tenia la població.⁽³⁾

La metodologia seguida en la investigació per poder aprofitar la informació extreta de dues fonts ben diferents, ha estat equiparar el percentatge dels matrimonis celebrats a Torredembarra i que no s'hi estableixen (sacramentaris), amb el tant per cent dels que es devien casar a la parròquia, però que no hi escripturen els capítols matrimonials. Seguint aquesta metodologia s'ha pogut establir l'aproximació a la variable de la nupcialitat de 1588 a 1714.

Per acabar la introducció, ens resta dir que dels capítols matrimonials i de les actes de matrimoni s'ha buidat el nom del nuvi, el de la núvia i el dels pares; l'ofici dels pares d'ambdós nuvis⁽⁴⁾ i el lloc de procedència. De vegades no ha estat possible transcriure el lloc d'origen. En aquests casos es farà constar com no conegut. En els casos en què l'acta matrimonial no n'especifica la procedència, s'ha interpretat que són naturals de Torredembarra. També cal esmentar que s'ha utilitzat el lloc d'origen i no el de residència. S'ha seguit aquesta metodologia per no portar a errors amb els casos de segones noces i d'estrangers. (Gual 1993, 66-67); també s'ha extret l'estat anterior dels nuvis: fadrí o donzella, en cas que fossin solters o vidus.

Per a la documentació hem consultat:

– L'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona:

El llibre de baptismes i casaments de Torredembarra 1643-1705. Lligall núm. 79, caixa 13.

Els capítols matrimonials de Torredembarra 1585-1620. Lligall 66, caixa 9.

2. Afegim aquesta última suposició, pel fet que normalment els nuvis de dues parròquies diferents celebren el matrimoni a la parròquia de la núvia, sense implicar que posteriorment s'hi establissin.

3. L'aproximació més exacta és realitzar la reconstrucció de famílies en tot l'àmbit comarcal, tal i com va fer Valentí Gual i Vilà a la Conca de Barberà (Gual 1993).

4. Els oficis no sempre hi apareixen, ja que depenia si els rectors en deixaven constància o no. Aquesta informació no serà treballada, ja que ja ha estat estudiada (Buyreu 34-35).

Els capítols matrimonials de Torredembarra 1621-1652. Lligall 67, caixa 9.

– Parròquia de Sant Pere de Torredembarra:
El llibre de matrimonis 1703-1802.

RECOMPTE NUMÈRIC

S'ha realitzat el recompte numèric a fi d'obtenir el número índex agrupat per quinquennis i s'han calculat les mitjanes mòbils en períodes quinquennals.⁽⁵⁾ (Gràfica número 1).

Moviment quinquennal dels matrimonis Torredembarra 1586-1715

Quinquenni	Nombre de matrimonis	Núm. índex
1586-1590 ⁽⁶⁾	20	100
1591-1595	19	95
1596-1600	25	125
1601-1605	15	75
1606-1610	15	75
1611-1615	14	70
1616-1620	13	65
1621-1625	13	65
1626-1630	8	40
1631-1635	17	85
1636-1640	21	105
1641-1645	13	65
1646-1650	22	110
1651-1655	53	265
1656-1660	25	125
1661-1665	28	140
1666-1670	26	130
1671-1675	38	190
1676-1680	41	205
1681-1685	44	220
1686-1690	47	235
1691-1695	33	165
1696-1700	53	265
1701-1705	29	145
1706-1710	52	260
1711-1715	54	270

5. El llistat de mitjanes mòbils de tot el període està inserit al final del treball, en l'apèndix 1.

6. S'ha utilitzat el quinquenni 1586-1590 amb el valor 100.

Vist aquest seguit de dades juntament amb la gràfica número 1, farem l'anàlisi del període. Disposem d'informació de la nupcialitat des del final del segle XVI, però no dels baptismes i òbits de la primera meitat del segle XVII, això fa que no puguem contrastar aquestes dades.

Tot i que la reproducció és una necessitat biològica de l'espècie humana, en l'antic règim era gairebé condició imprescindible estar casat per poder procrear. Des de la visió de la societat d'aquells anys, el fet de casar-se esdevenia com a natural, a causa de la forta religiositat que es vivia en aquell temps. La nupcialitat té un seguit de condicionants i circumstàncies que no té un naixement o una mort: "*uns contactes humans, unes coneixences individuals a l'interior d'una dinàmica de grup, unes derivacions territorials i econòmiques, uns comportaments dels individus, unes modes de les col·lectivitats, unes situacions migratòries i laborals*" (Gual 1993, 65). Tot això fa que la nupcialitat sigui la menys natural de les tres variables que s'analitzen en un estudi de demografia històrica (Lozano 43).

Podem establir quatre grans fases en l'estudi dels matrimonis del període treballat. La primera, de 1588 al 1640. La segona, de 1641 al 1655. La tercera, de 1656 a 1700. La quarta, de 1700 a 1714.⁽⁷⁾

Exposades les quatre fases, passem a comentar-les. La primera comprèn els últims anys del segle XVI i que van estar marcats per l'epidèmia de pesta de 1589-1592 (Lozano 45). L'augment que s'observa de 1592 a 1604 és conseqüència d'aquesta pandèmia, ja que la població intenta recompondre els estocs demogràfics i fer front a les noves adversitats que sovintejaven en l'antic règim. Aquest és un comportament normal de la societat d'antic règim. Per pal·liar les greus crisis demogràfiques que comportaven una forta mortalitat, els habitants reaccionaven amb un augment significatiu dels casaments entre els supervivents de les famílies trencades per l'epidèmia. Segueix un període d'estabilitat en l'evolució de la nupcialitat fins al 1640, tot i que hem de remarcar la disminució que apareix entre 1626 i 1631, a conseqüència de les fams i caresties provocades per uns forts contrastos climatològics⁽⁸⁾ (Rovira 1997, 110).

La segona fase engloba un seguit de contratemps importants. La guerra del Segadors, i la forta epidèmia de pesta que afectà greument la població torrenca l'any 1652. La guerra es mostrà insistent i devastadora en el Camp de Tarragona, bàsicament entre 1640 i 1644. Malgrat això, hom es pot sorprendre en observar que no hi va haver un descens espectacular de la nupcialitat. (Vegeu gràfica número 1) Si analitzem de forma més acurada els registres matrimonials d'aquests anys, ens trobem que durant el 1641 no es va esposar ningú, el 1642

7. Hem establert aquestes fases a partir de l'evolució de la gràfica número 1. La tendència seguida per la corba de nupcialitat ha determinat que hi hagi uns períodes molt llargs i d'altres de més curts.

8. No sabem si aquestes caresties comportaren un augment notable de les defuncions, però de la forma que evoluciona la nupcialitat hem de creure que no, ja que si no, hagués pujat significativament. A més hem de dir que els casaments són la variable que primer tendeix a la baixa davant de canvis econòmics negatius (Lozano, 46). Si que tenim constància que aquests canvis climàtics comportaren un fort augment del preu del blat (Rovira 1997, 110).

observem dos matrimonis i un el 1644. Per contra, durant l'any 1643 es casen 7 parelles a Torredembarra.⁽⁹⁾

Això ens fa entreveure que els moments veritablement crítics pels habitants de Torredembarra i Clarà van ser els anys 1641, 1642 i 1644, quan els nombrosos contratemps produïts per la contesa militar devien fer emigrar a una part considerable de la població (allotjaments militars, lleves, pèrdua de collites, perill de mort...) (Rovira 1991, 75-76. Lozano, 23). En canvi el 1643 devia ser un any en què el conflicte va amainar o que els integrants de la vila se sentien més segurs i tranquils.

A l'inici de la dècada dels 50 hi ha un fort augment de la nupcialitat, coincidint amb la pesta de 1652. Ja hem dit que era una reacció de la població davant les greus crisis de mortalitat, i veiem que és directament proporcional a la importància de la crisi. Hem de remarcar que els valors que ens proporciona el número índex en el quinquenni 1651-1655, no es tornaran a assolir fins el quinquenni 1696-1700, on el creixement de la vila de Torredembarra ja feia temps que tenia una situació normalitzada i un augment sostingut de població.

La tercera fase la podem subdivir en dues subfases. La primera, de 1656 a 1672, marcada per l'estancament de la nupcialitat. Si comparem aquestes dades amb l'estudi de la natalitat i la mortalitat (Buyreu, 18, 26), constatem aquesta mateixa característica. La segona, de 1673 a 1700, on l'arribada de la nova generació a l'edat de matrimoni i l'absència de situacions crítiques de la primera (1656-1672), comporten un augment progressiu de la nupcialitat. També es constata un augment molt significatiu de les noces després que els efectes de l'elevada mortalitat de 1676-1680 deixen d'afectar Torredembarra i com una nova reacció davant les fatalitats (vegeu gràfica número 4 i Buyreu; en aquest quinquenni la vila perd població). La nupcialitat baixa sobtadament en el quinquenni 1691-1695, ja que les famílies trencades per l'última crisi ja estaven novament aparellades, i la forta mortalitat va comportar un buit demogràfic de la nova generació en edat de casament.

Els cinc últims anys (1696-1700), la corba de la nupcialitat puja de nou a causa de l'elevat nombre de matrimonis amb gent de fora de la vila, per tal de pal·liar la manca de núvies i nuvis.⁽¹⁰⁾

La quarta fase, comprèn el període 1701-1714. Els valors dels primers cinc anys del nou segle són baixos. Els nascuts amb l'intens augment del final de la dècada de 1680 encara no han arribat a l'edat de matrimoni, i l'afluència de persones foranes amb intenció de celebrar les noces a Torredembarra, disminueix.

Tot seguit apreciem un creixement molt elevat de matrimonis per les noves generacions que ja estan en disposició de casar-se. No sembla que la guerra de Successió afecti negativament la variable de la nupcialitat.⁽¹¹⁾

9. El fet que aquestes oscil·lacions no es visualitzin a la gràfica, és conseqüència del sistema de mitjanes mòbils. Aquest càlcul es fa per tal d'eliminar les fluctuacions de curta durada i establir les fases del moviment demogràfic.

10. Llibre de baptismes i casaments de Torredembarra 1643-1705. Lligall 79, caixa 13. Arxiu Històric Arxidiocesà de Tàrragona.

11. La investigació dels baptismes i els òbits, donava com a resultat un fort augment de la mortalitat infantil a causa de la guerra (Buyreu, 31).

MOVIMENT ESTACIONAL

Els càlculs de moviment estacional es fan per saber quins són els mesos de l'any que presenten els mínims i els màxims de matrimonis. Dividirem aquest apartat en dues parts. La primera serà el moviment estacional de la documentació dels capítols matrimonials (1586-1642). La segona serà el moviment estacional de les actes matrimonials (1643-1716). Es realitza aquesta subdivisió com a conseqüència dels dos tipus d'informació utilitzats. Els capítols matrimonials no deixen constància de la data en què se celebrarà el matrimoni, les actes matrimonials sí. A l'hora de fer els recomptes mensuals no podem ajuntar el mes en què es fa el contracte de matrimoni amb el mes en què es realitza el casament, ja que pot ser el mateix o pot no ser-ho.

Els registres matrimonials on no apareix el mes, els hem situat en el mes que hem cregut més apropiat segons el context: el Cosme Fuster i la Tecla, els hem comptat l'abril de 1589; el Pere Gatell i l'Elisabet Salònia, els hem comptat el febrer de 1635; el Joan Gatell i la Maria, el maig de 1635; el Felip Cases i la Francisca Foguet, el maig de 1668; el Bernat Güell i la Catarina Fontanilles, l'agost de 1668; el Gabriel Valls i la Magdalena Guardiola, el novembre de 1668; el Jaume Mata i la Mariàngela Roja, el març de 1669; el Francesc Moliner i la Raimunda Pous, el gener de 1695.

Els resultats, després de realitzar les operacions matemàtiques⁽¹²⁾ per tal de poder fer la gràfica número 2, són els següents:

Gener = 96	Juliol = 70
Febrer = 134	Agost = 100
Març = 102	Setembre = 146
Abril = 132	Octubre = 70
Maig = 108	Novembre = 72
Juny = 70	Desembre = 90

Els resultats, després de realitzar les operacions matemàtiques⁽¹³⁾ per tal de poder fer la gràfica número 3, són els següents:

Gener = 89	Juliol = 82
Febrer = 116	Agost = 97
Març = 78	Setembre = 138
Abril = 112	Octubre = 91
Maig = 99	Novembre = 87
Juny = 99	Desembre = 112

Els màxims de les dues gràfiques estan en el mes de setembre, seguit del febrer i l'abril. En canvi, els mínims de la gràfica número 2 són els mesos de

12. Els resultats previs es troben en l'apèndix 2.

13. Els resultats previs es troben en l'apèndix 3.

juny-juliol i octubre-novembre. En la gràfica número 3 els mínims són els mesos de març, seguits del juliol i l'octubre.

Aquests resultats concorden amb el calendari agrícola i el religiós. La bonança primaveral i les poques feines del camp que comportava l'estació, resultaven motius suficients per celebrar les noces a partir del mes de març. Aquest raonament es veia truncat per la submissió als preceptes religiosos. La quaresma, gairebé sempre se situa el març, i l'abstinència quaresmal, obligada en alguns aspectes primordials que comportava el matrimoni, feia que els casaments s'avancesin al febrer o es retardessin a l'abril.

Els màxims del mes de setembre no guarden relació amb altres estudis demogràfics, on els màxims acostumen a situar-se en el mes de febrer (Gual 1995, 54-55). El setembre coincideix que en el Camp de Tarragona la batuda ja ha acabat i s'ha d'esperar al començament de la verema, a l'octubre. Després torna una tendència alcista fins a final d'any. És interessant remarcar els màxims de setembre en relació amb la verema, ja que aquesta tendència no es constata en altres indrets fins el segle XVIII, com en el cas de la Conca de Barberà⁽¹⁴⁾ (Gual 1995, 56).

Els mínims estan totalment relacionats amb els mesos de molta feina en el camp o amb la ja esmentada pausa quaresmal.

No s'observen grans diferències entre les dues gràfiques, menys en els mesos de juny i novembre. Això fa pensar que des de l'escripturació dels capítols fins a la celebració del matrimoni, no passava molt temps.

A partir del període comprès per les actes matrimoniales (1643-1715) hem calculat el moviment estacional a partir dels oficis. De les 556 actes matrimoniales d'aquests anys, hi ha constància de l'ofici del nuvi en 319 (57.37%), i el desconeixem en 237 (42.62%).⁽¹⁵⁾ Realitzarem el moviment estacional dels dos oficis majoritaris i que a més, poden comportar, per les seves activitats, algunes diferències entre ells: els pagesos i els mariners.

Els resultats, després de realitzar els càlculs matemàtics⁽¹⁶⁾ per tal de poder fer la gràfica número 4, són els següents:

Gener = 79	Juliol = 72
Febrer = 120	Agost = 144
Març = 56	Setembre = 194
Abril = 126	Octubre = 108
Maig = 65	Novembre = 81
Juny = 68	Desembre = 85

14. Hem de pensar que l'estudi de Torredembarra ultrapassa el segle XVII, fet que pot incidir en els màxims de setembre. Tot i això, hem de remarcar que la introducció de la vinya en aquests moments és molt primerenca si es compara amb altres relacions.

15. La majoria dels oficis desconeguts estan entre 1653 i 1680. En algunes actes apareix només l'ofici del pare del nuvi. A vegades coincideix amb el del nuvi, però en d'altres no. Només hem considerat l'ofici del nuvi.

16. Els resultats previs es troben en l'apèndix 4.

Els resultats, després de realitzar els càlculs matemàtics⁽¹⁷⁾ per poder fer la gràfica número 5, són:

Gener = 112.78	Juliol = 99.24
Febrer = 126.31	Agost = 40.06
Març = 27.06	Setembre = 162.4
Abril = 135.33	Octubre = 112.78
Maig = 112.78	Novembre = 90.22
Juny = 117.29	Desembre = 63.15

Les gràfiques 4 i 5 segueixen mantenint el màxim en el mes de setembre, fet que constata la importància del cultiu de la vinya. En el cas dels mariners no podem establir que el màxim de setembre correspongui a necessitats laborals. L'existència d'un percentatge més elevat de pagesos respecte als mariners, pot comportar que una part dels habitants de Torredembarra escullin aquest mes per celebrar les noces.

L'abril i el febrer representen també nivells elevats de matrimonis, i que vénen marcats pel mínim quaresmal de març. Observem que el col·lectiu de pagesos assoleix nivells molt baixos els mesos de maig, juny i juliol, seguits de l'octubre. Es veu que fins aquests moments, les feines agrícoles de l'estiu s'imposaven a les de la tardor. Els pescadors tenen molt marcats els mínims: març, agost i desembre. La resta de l'any manté uns valors força elevats, que deixen constància de la seva menor dependència a l'estacionalitat.

ESTAT MATRIMONIAL ANTERIOR DELS ESPOSOS

En la societat d'antic règim, només hi havia dues possibilitats d'estat pre-matrimonial: el de solteria que s'enunciava amb els termes fadrí o donzella, i el de viduïtat. Les combinacions entre tots ells donen les següents possibilitats: fadrí-donzella, fadrí-vídua, vidu-donzella i vidu-vídua.

Si fem el recompte global del període estudiat tenim:

	Nombre	%
Fadrí-donzella	592	77.28
Fadrí-vídua	52	6.78
Vidu-donzella	75	9.79
Vidu-vídua	47	6.13
Total	766	100

El cas més freqüent és el de fadrí-donzella, amb més del 75% del total. Per tant, els efectes de la mortalitat en la variable de la nupcialitat a Torredembarra, representen menys del 25% del total dels matrimonis.⁽¹⁸⁾

17. Els resultats previs es troben en l'apèndix 5.

18. Vist així, podem pensar que la mortalitat, tot i ser elevada, no reflecteix uns efectes devastadors. S'ha de tenir en compte que la nupcialitat no recull l'alta mortalitat infantil, ni les defuncions de persones que decidien no tornar-se a casar o que encara no ho havien fet.

Veiem uns resultats similars, tret de l'augment dels vidus-donzelles, en els tres casos de matrimonis en segones noces.

Sembla que el model que trobem a Torredembarra s'acosta més a l'apuntat per Goubert en el seu estudi de la realitat francesa (Lozano, 58), que no pas al model obtingut per Roser Lozano a la veïna ciutat de Tarragona, on les noces entre fadrí i vídua són molt superiors a les de vidu i donzella.

Les explicacions que dona Lozano (58) de les argumentacions de Goubert, són que la mortalitat femenina era superior a la masculina a causa de complicacions en el part. A més, les dones joves eren moltes i es tenia tendència a escollir solteres i no vídues, ja que el període fèrtil de la dona va disminuint progressivament amb el temps.

Lozano (61) presenta un seguit de conseqüències que fan que el model tarragoní sigui diferent al model francès estudiat per Goubert. Ens diu *"que de 1641 fins a 1665 són els anys centrals del segle, marcats per un desequilibri en la població adulta com a conseqüència de la mortalitat directe masculina d'una guerra i també per les constants lleves. Durant aquests anys l'element masculí a la ciutat està compost sobretot per soldats i militars vinguts de fora. Tot indica un fort desequilibri demogràfic a la ciutat sols disminuït per l'arribada constant d'immigració, tant de soldats com de gent del camp que ve a la ciutat."*

Pot haver-hi diverses raons per explicar aquestes diferències entre dues poblacions geogràficament tan properes com Tarragona i Torredembarra:

1. Torredembarra, i possiblement els pobles dels voltants de Tarragona, vivien una realitat diferent a la de l'actual capital de província. Segurament aquests pobles rebien un volum molt inferior d'immigració militar que no pas Tarragona.⁽¹⁹⁾ Més aviat la tendència generalitzada dels pobles devia ser, majoritàriament, l'emigració de la població masculina (Rovira 1991, 75-76. Buyreu, 17). De vegades forçosa a causa d'entrar a formar part de l'exèrcit, i d'altres voluntària, per tal de fugir de la possibilitat d'ingressar en les lleves militars. A més hi havia una emigració general i puntual de la major part de la població, per evitar els greus perills que portava el conflicte a la vila. Aquesta fugida desesperada s'intueix en els primers anys de la dècada dels quaranta.

2. La recerca portada a terme a la ciutat de Tarragona se centra exclusivament en el segle XVII, mentre que la investigació de la població torrenca el sobrepassa en temps, abans i després (l'estudi de Goubert comprèn el període 1600-1730). Lozano (62) constata que a partir dels anys seixanta del segle XVII a Tarragona, les vídues van perdent protagonisme en la nupcialitat. El treball de Gual (1993, 64) sobre la Conca de Barberà en tot el període modern, també deixa constància que a mesura que avança l'edat moderna, el nombre de matrimonis entre solter i vídua disminueix de forma important, per raons d'una major mortalitat femenina i pressions morals per no tornar a contraure matrimoni.

19. Hem trobat molt pocs casos de matrimonis entre una dona de Torredembarra i un militar.

3. Les limitacions documentals esmentades, poden ser una altra de les raons que justifiquin aquesta diferència de resultats entre Tarragona i Torredembarra.

Si seguim les fases establertes en l'anàlisi del recompte numèric tenim:

1586-1640			1641-1655		
	Nombre	%		Nombre	%
1.	132	73.33	1.	60	68.18
2.	12	6.66	2.	7	7.95
3.	22	12.22	3.	13	14.77
4.	14	7.77	4.	8	9.09
Total	180	100	Total	88	100

1656-1700			1701-1715		
	Nombre	%		Nombre	%
1.	270	80.59	1.	107	79.25
2.	21	6.26	2.	9	6.66
3.	26	7.76	3.	13	9.62
4.	19	5.76	4.	6	4.44
Total	336	100	Total	135	100

(1. Fadri-donzella; 2. Fadri-vídua; 3. Vidu-donzella; 4. Vidu-vídua)

El període amb les diferències més apreciables dels resultats globals, és el segon (1641-1655), que coincideix amb el més crític i on els nivells de casaments en segones noces representen la taxa més elevada.

Del període de 1656-1700 ressalta l'augment de les noces entre solters. Tot i les complicacions habituals de l'antic règim, aquests anys són els que presenten menys problemes per a la població de Torredembarra i Clarà.⁽²⁰⁾

RESIDÈNCIA ANTERIOR DELS ESPOSOS

Per establir la residència anterior dels esposos s'ha utilitzat el lloc d'origen. En els casos en què no apareixia cap tipus d'informació deduirem que el lloc d'origen és Torredembarra.

Hi ha quatre possibilitats d'estat pre-matrimonial pel que fa al lloc d'origen: que tots dos siguin de la parròquia, que tots dos siguin de fora, que

20. S'ha de recordar que tot i l'optimisme de conjunt, en aquests anys hi va haver una forta mortalitat en el quinquenni 1676-1680, que va comportar una pèrdua de població per a la vila. Vegeu gràfica número 4.

l'home sigui de fora i la dona de la parròquia, i que l'home sigui de la parròquia i la dona de fora. Procedirem a exposar els resultats globals de tot el període estudiat:

1586-1715

Home		Dona	Nombre	%
Torredembarra	-	Torredembarra	346	46.88
Torredembarra	-	Fora	111	15.04
Fora	-	Torredembarra	211	28.59
Fora	-	Fora	64	8.67
Indeterminats ⁽²¹⁾			6	0.81
Total			738	100

Veiem que aquests resultats segueixen la tendència general d'altres estudis demogràfics: la majoria dels matrimonis estaven integrats pels dos esposos de Torredembarra, seguits en els que la núvia és natural de la parròquia. El cas de núvies foranes baixa significativament, per deixar l'últim lloc en el qual marit i muller són de fora de la vila. Tot i ser aquesta la tendència general d'altres poblacions ja estudiades, els percentatges poden variar considerablement i fins i tot invertir-se: mentre a Barberà de la Conca, de 1610 a 1700, el 52% de les noces se celebraven entre persones del mateix poble, el 36% l'home era de fora de la parròquia, i en el 9% dels casos la dona era forana. Només el 3% dels matrimonis que se celebraven, els dos contraents eren forans. En canvi a Vilanova de Prades, el 33% dels casaments eren entre els integrants de la mateixa vila, el 48% dels casos l'home era forà i en el 12% ho era la dona. Els matrimonis en què tots dos eren forasters representaven el 7%. Veiem, doncs, la diversitat de resultats que depèn de la situació del poble, de la seva dimensió i també del període estudiat, entre d'altres factors (Gual 1993, 64-102)

Si en aquest apartat establim la mateixa periodicitat que en els altres tenim:

1586-1640

Home		Dona	Nombre	%
Torredembarra	-	Torredembarra	79	43.88
Torredembarra	-	Fora	28	15.55
Fora	-	Torredembarra	44	24.44
Fora	-	Fora	29	16.11
Total			180	100

21. Els casos indeterminats són els que sabem que un dels contraents era de fora de la parròquia, però no sabem amb certesa quin. Aquest dubte podria ser esbrinat possiblement, a partir de la reconstrucció de famílies.

En relació amb la procedència geogràfica dels contraents que no són de Torredembarra tenim:

Homes		
Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	35	47.94
- Baix Penedès	7	9.58
- Alt Camp	6	8.21
- Alt Penedès	1	1.36
- Bages	1	1.36
- Baix Camp	1	1.36
- Barcelonès	1	1.36
- Segarra	1	1.36
- Selva	1	1.36
- Vallès Oriental	1	1.36
- Desconeguts	5	6.84
- Fora Catalunya	13	17.8
- Total	73	100

Dones		
Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	36	63.15
- Baix Penedès	7	12.28
- Alt Camp	5	8.77
- Barcelonès	1	1.75
- Garraf	1	1.75
- Desconeguts	5	8.77
- Fora Catalunya	2	3.5
- Total	57	100

Aquests anys (1586-1640) segueixen la pauta que establíem quan apun-
tàvem els resultats globals del període 1586-1714. Hi ha un augment substan-
cial de matrimonis en què els dos contraents eren de fora de la parròquia, en de-
triment de les noces en què el nuvi és forà i la núvia de Torredembarra.⁽²²⁾

Aquest fet pot tenir diverses explicacions:

1. La documentació utilitzada ha estat la dels capítols matrimonials. Això
pot comportar un augment dels matrimonis en què els dos contraents són de
fora, ja que podrien haver escripturat els capítols a Torredembarra i haver cele-
brat les noces en una altra parròquia.

2. No sabem l'evolució de la natalitat ni de la mortalitat. Les crisis de sub-
sistència i epidèmies que patiren els torrencs en aquest període, podrien haver
estat més importants del que reflecteix la variant de la nupcialitat. Aquesta aparent
immigració va mantenir els matrimonis en una línia estable i fins i tot ascendent.

22. El fet que aquesta investigació no englobi l'apartat de la reconstrucció de famílies, fa que sigui impossi-
ble determinar quantes d'aquestes parelles residiran a la vila i quantes només hi celebraran el matrimoni.

De les 360 persones que celebren les noces a Torredembarra i Clarà entre 1586 i 1640, 130 són de fora de la parròquia. (36.11%) Dels 180 homes, 73 eren forasters (40.55%). De les 180 dones, 57 no eren de la vila (31.66%)

Referent a la procedència, observem una diversificació més gran en comarques, de la població masculina que de la femenina. Fet lògic ja que hi ha més homes de fora de la parròquia que dones foranes. D'altra banda, la dona estava sotmesa a una mobilitat molt minsa en l'antic règim (Lozano, 96).

Torredembarra està englobada dins de la comarca del Tarragonès i per tant és aquesta la que aporta més contraents. Segueixen després per proximitat geogràfica el Baix Penedès i l'Alt Camp.

1641-1655			
Home	Dona	Nombre	%
Torredembarra	- Torredembarra	47	53.4
Torredembarra	- Fora	7	7.95
Fora	- Torredembarra	25	28.4
Fora	- Fora	8	9.09
Indeterminats		1	1.13
Total		88	100

Si afegim la procedència geogràfica de totes les persones que no són de Torredembarra, tenim:⁽²³⁾

Homes		
Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	15	44.11
- Alt Camp	8	23.52
- Baix Penedès	1	2.94
- Conca de Barberà	1	2.94
- Selva	1	2.94
- Baix Camp	1	2.94
- Desconeguts	3	8.82
- Fora de Catalunya	4	11.76
- Total	34	100

Dones		
Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	11	73.33
- Alt Camp	2	13.33
- Baix Penedès	1	6.66
- Ribera d'Ebre	1	6.66
- Total	15	100

23. En aquesta relació comarcal s'ha descomptat el matrimoni que consta com a indeterminat.

Hem de destacar l'elevat nombre de matrimonis en què els dos esposos són de Torredembarra i l'escassa incidència de núvies forasteres. També apreciem, respecte a la fase anterior, un fort descens de les noccs en què els dos contraents són de fora, encara que si els comparem amb els resultats globals, són bastant similars.

Aquest període (1641-1655) ve marcat pels efectes de la guerra i la pesta. Es pot patir una mobilitat forçosa com a conseqüència del conflicte bèl·lic, però no es portaran a terme desplaçaments per casar-se en moments que el viatjar representa un gran perill. Posteriorment, la pesta i els seus efectes impliquen una restricció del moviment de la població. Els controls en els camins i a l'entrada dels pobles impediien el pas de persones que poguessin ser portadores del contagi, o que haguessin pogut esquivar les mesures d'aïllament que s'establien en els punts on l'epidèmia afectava⁽²⁴⁾ (Lozano, 61).

En l'anàlisi de la procedència geogràfica dels esposos, observem que de les 174 persones que es casen a la vila, 49 són d'altres poblacions (28.16%). Dels 88 homes que es casen, 34 són forasters (38.63%); i de les 88 dones, 15 són de fora (17.04%).

Les greus adversitats exposades fins ara van tenir una incidència més forta sobre les noccs en què la núvia era forana, amb un descens de 14 punts vers l'anterior etapa i de 7 punts en relació al recompte global. Dificilment una dona, en un context com en l'antic règim, optava per emigrar de motus propi. La situació més freqüent era que l'home emigrés i en un altre poble conegués una dona. La tradició marcava que el matrimoni se celebrés en el poble de la núvia. És per això que trobem un índex baix de casaments en què la dona és forana. De totes formes, com més matrimonis es realitzin per aquesta fórmula, més possibilitats hi ha d'incrementar els casos en què la núvia sigui de fora de la vila. Ja hem dit que els recomptes els hem fet a partir del lloc d'origen i no del lloc de residència. Això porta, que una dona que residís a Torredembarra, però el seu pare hagués vingut d'un altre poble, a l'acta de matrimoni consta el lloc d'origen del pare i per tant ha estat considerada com forastera.

El Tarragonès segueix aportant el màxim de casos, seguit de l'Alt Camp. Hi ha una menor diversificació de les comarques de procedència dels contraents.⁽²⁵⁾ Totes estan relativament a prop de Torredembarra, menys el cas de la comarca de la Selva en l'apartat masculí. Veiem també que els immigrants de fora de Catalunya han disminuït.

24. Aquestes precaucions s'establien perquè l'epidèmia no es pogués estendre pel territori. Tòt i aquestes mesures de protecció, el contagi afectà a moltes viles del camp de Tarragona: Tarragona l'any 1650 (Lozano, 162), la Conca de Barberà el 1651 (Gual 1995, 16) Torredembarra el 1651 i el 1652 (Buyreu, 36).

25. Les greus calamitats en van ser la conseqüència, però també s'ha de tenir en compte que aquest període és més curt i per tant, hi apareixen menys matrimonis.

1656-1700

Home	Dona	Nombre	%
Torredembarra	- Torredembarra	146	43.58
Torredembarra	- Fora	49	14.62
Fora	- Torredembarra	113	33.73
Fora	- Fora	22	6.56
Indeterminats		5	1.49
Total		335	100

Si afegim la procedència geogràfica de totes les persones que no són de Torredembarra, tenim:⁽²⁶⁾

Homes

Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	48	36.09
- Alt Camp	20	15.03
- Baix Penedès	6	4.51
- Garraf	4	3
- Baix Camp	3	2.25
- Conca de Barberà	3	2.25
- Osona	3	2.25
- Alt Penedès	2	1.5
- Ribera d'Ebre	2	1.5
- Alt Empordà	2	1.5
- Baix Empordà	2	1.5
- Barcelonès	2	1.5
- Cerdanya ⁽²⁷⁾	2	1.5
- Garrigues	1	0.75
- Ripollès	1	0.75
- Bages	1	0.75
- Noguera	1	0.75
- Urgell	1	0.75
- Alt Urgell	1	0.75
- Maresme	1	0.75
- Vallès Occidental	1	0.75
- Baix Llobregat	1	0.75
- Pallars Jussà	1	0.75
- Desconegut	13	9.77
- Fora Catalunya	11	8.27
- Total	133	100

26. En la relació comarcal d'homes i dones, s'han descomptat els cinc casos d'indeterminats.

27. Els dos casos de la Cerdanya pertanyen a la ciutat de Perpinyà. Els hem considerat del Principat de Catalunya, ja que els comtats del Rosselló i la Cerdanya en formaven part, fins que el 1659 es van incorporar al Regne de França, amb el Tractat dels Pirineus.

Dones

Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	30	41.09
- Garraf	14	19.17
- Alt Camp	9	12.32
- Baix Penedès	2	2.73
- Conca de Barberà	2	2.73
- Osona	2	2.73
- Garrotxa	1	1.36
- Segrià	1	1.36
- Urgell	1	1.36
- Baix Empordà	1	1.36
- Alt Urgell	1	1.36
- Bages	1	1.36
- Selva	1	1.36
- Desconeguts	6	8.21
- Fora Catalunya	1	1.36
- Total	73	100

Aquest període (1656-1700) és el que s'acosta més al recompte global de 1586-1715. La situació de relativa normalitat viscuda al llarg de tots aquests anys en tot el Principat de Catalunya, fa que s'observi una remarcable incidència de la mobilitat geogràfica i de la diversitat comarcal en la variable de la nupcialitat. Augmenten sobretot els casos en què el marit és foraster. Ja hem esmentat la menor mobilitat de la dona a l'antic règim, en canvi l'home, a causa de les activitats laborals o comercials i sempre que hi hagués una situació de relativa normalitat, tenia un marge més ample per recórrer la geografia catalana.

Dels 660 esposos que es casen a Torredembarra (hem descomptat els cinc casos indeterminats), 206 són de fora de la vila (31.21%). Dels 330 nuvis, 133 són de fora (40.03%) i de les 330 dones, 73 no són de la vila (22.12%).

Torna a ser de nou el Tarragonès la comarca que aporta més esposos a Torredembarra, seguida de l'Alt Camp. Sobta la gran aportació femenina del Garraf, de la qual es dedueix un augment de les relacions comercials i laborals per part de la població masculina durant aquella època.

1701-1715

Home	Dona	Nombre	%
Torredembarra	- Torredembarra	74	54.81
Torredembarra	- Fora	27	20
Fora	- Torredembarra	29	21.48
Fora	- Fora	5	3.7
Total		135	100

Si afegim la procedència geogràfica de totes les persones que no són de Torredembarra, tenim:

Homes

Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	12	35.29
- Baix Penedès	4	11.76
- Alt Penedès	2	5.88
- Alt Camp	2	5.88
- Bages	2	5.88
- Baix Ebre	2	5.88
- Garraf	1	2.94
- Gironès	1	2.94
- Maresme	1	2.94
- Barcelonès	1	2.94
- Terra Alta	1	2.94
- Alt Empordà	1	2.94
- Segarra	1	2.94
- Desconeguts	2	5.88
- Fora Catalunya	1	2.94
- Total	34	100

Dones

Comarca	Nombre	%
- Tarragonès	15	46.87
- Alt Penedès	4	12.5
- Conca de Barberà	2	6.25
- Urgell	2	6.25
- Alt Camp	1	3.12
- Baix Penedès	1	3.12
- Anoia	1	3.12
- Maresme	1	3.12
- Desconegut	4	12.5
- Fora Catalunya	1	3.12
- Total	32	100

El nou segle comença amb uns nivells demogràfics totalment sanejats, a causa del vertiginós augment de la natalitat en els últims decennis del segle XVII (vegeu gràfica núm. 6).⁽²⁸⁾ Això comporta un notable ascens dels matrimonis integrats pels dos cònjuges de Torredembarra i Clarà.⁽²⁹⁾

28. Aquesta gràfica ha estat configurada a partir dels resultats de l'actual treball i els extrets de l'estudi de la natalitat i la mortalitat. (Buyreu, 37).

29. Davant una situació demogràfica òptima no es fa necessària la recerca dels esposos fora de la vila.

El nou conflicte bèl·lic que afectà les terres catalanes (la guerra de Successió), no va modificar l'evolució ascendent de la nupcialitat ni de la natalitat. Cal ressaltar la notable incidència en les actes matrimonials de casos en què la núvia és de fora. El perill que implicaven els viatges en moments de guerra, fa que augmenti la proporció en què la procedència de les mullers és de la mateixa comarca. Fins i tot hi cap la possibilitat que Torredembarra hagués patit els efectes de la contesa amb menys rigor que altres poblacions, i algunes núvies, de forma conjuntural decidissin celebrar les noces a la parròquia del nuvi.

Tot i això, podem observar que els nivells de persones foranes a la vila és baix: de 270 persones que es casen a Torredembarra, 66 són d'un altre poble (24.44%) i dels 135 homes, 34 són forasters (25.18%) i de les 135 núvies, 32 són d'altres indrets (23.74%)

El Tarragonès torna a ser la comarca que aporta més contraents a Torredembarra, mentre que els membres de fora de Catalunya, en aquest període gairebé són inexistents.

ELS ESPOSOS DE FORA DE CATALUNYA

Hem deixat en un altre apartat l'estudi dels membres que es casaven a Torredembarra, però de procedència no catalana. Aquest tractament es fa per aprofundir en la localització de la immigració occitana.

La immigració occitana

Decenni	Marits francesos	Matrimonis decenni	%
1586-1590	3	20	15
1591-1600	2	44	4.54
1601-1610	2	30	6.66
1611-1620	2	27	7.4
1621-1630	1	21	4.76
1631-1640	1	38	2.63
1641-1650	1	36	2.77
1651-1660	4	78	5.12
1661-1670	0	0	0
1671-1680	3	79	3.79
1681-1690	0	0	0
1691-1700	0	0	0
1701-1710	0	0	0

La manca de dades del segle XVI ens fa difícil saber la veritable incidència de la immigració occitana a la vila de Torredembarra. Segons els estudis de J. Nadal i E. Giralt (81-84), es produí una forta immigració de la població del sud de França en direcció a Catalunya entre 1540 i 1620. Després, i a mesura que avança el segle, aquest moviment migratori tendeix a apaivagar-se.

Els estudis de J. Nadal i E. Giralt (173), se centren, bàsicament, en zones costaneres i argumenten que els marits francesos van suposar per a la població catalana del 10 al 20% del total entre 1570 i 1620.

Veiem que a Torredembarra els índexs establerts per Nadal i Giralt només es compleixen en el quinquenni de 1586 a 1590. Si tinguéssim informació de tot el decenni, molt probablement la proporció fóra superior al 20%. Això ens fa pensar, encara que només com una hipòtesi, que en els anys centrals del segle XVI, i fins al 1590, la presència occitana a la vila fou elevada. Les dades de 1591 a 1620 deixen constància d'una incidència molt inferior. A Tarragona, la presència occitana de 1600 a 1620, ronda en un 8%, mentre a Vilafranca, de 1575 a 1620 se situa en un 16.8%, Creixell en el 12.3% i Barcelona en un 23.1%. (Lozano, 112)

Els resultats trobats a Torredembarra de 1591 a 1620, s'acosten més a l'evolució que aquesta immigració tingué en zones interiors, entre un 5 i un 10% del total de noces. Aquests són els resultats a què ha arribat Valentí Gual en el seu estudi de la Conca de Barberà, on es deixa constància que la immigració occitana no va ser de la mateixa intensitat a la costa que a les zones interiors (Gual 1991, 71-73).

A mesura que avança el segle, la presència occitana tendeix a la baixa, fins arribar a ser inexistent. A la ciutat de Tarragona i després de 1660, es constata una revifalla d'aquest corrent immigratori, però sense assolir els nivells de principi de segle (Lozano, 112). Pel que sembla, Torredembarra al llarg del segle XVII no era una vila atractiva per a l'assentament de francesos.⁽³⁰⁾

En les actes matrimonials trobem la presència de dues dones occitanes. Una en el decenni 1601-1610 i una altra en el 1611-1620. Probablement aquestes núvies van néixer a Torredembarra o si més no, a Catalunya, però el seu pare era d'origen occità.

Pel que fa a altres llocs de procedència, de 1586 a 1640 hi ha dues actes matrimonials segons les quals els marits provenen del regne d'Aragó. De 1641 a 1655 apareix un italià de la ciutat de Gènova. En el període de 1656 a 1700 hi ha un marit de Galícia, un altre de Madrid i un sicilià. També localitzem una dona de Madrid. Els anys de 1701 a 1715, hi ha documentat un contraent de Gibraltar.

La presència d'esposos d'altres indrets peninsulars o europeus és gairebé inapreciable. Només tenim constància de tres militars: el nuvi de Galícia, el de Madrid i el de Gibraltar. Amb això constatem que Torredembarra no devia ser un focus de concentració de militars com ho va ser Tarragona (Lozano, 61).

30. El fet que hi hagi un nombre reduït de francesos documentats, no vol dir que no n'arribessin més. Simplement no van deixar rastre documental en el poble.

CONCLUSIONS

L'evolució de la nupcialitat en el segle XVII i l'estudi de la natalitat i la mortalitat de la segona meitat de la centúria, permet fer una composició demogràfica a nivell molt general. L'anàlisi en un futur proper, de la documentació no seriada del segle XVI, i fins i tot d'alguns anys del segle XV, ens permetrà tenir una visió molt més aproximada de la realitat que visqueren els habitants de Torredembarra en l'antic règim.⁽³¹⁾

Convé comentar, a més, que per intentar explicar les vivències dels nostres avantpassats, el treball d'arxiu i recerca bibliogràfica no reflecteix un coneixement exhaustiu dels fets que succeïren en èpoques passades: en un afany de conèixer els nostres avantpassats i aprendre d'ells, els homes i dones d'avui en dia estudiem les seves vivències quotidianes i personals, mirant a més, de fer afirmacions racionals dels seus comportaments i actituds. No hem d'oblidar, però, que aquests comportaments, –com els nostres d'avui–, no responen sempre a comportaments racionals.

Tot i tenint en compte aquests advertiments, els estudis històrics de períodes llunyans realitzats en l'actualitat, només es poden efectuar amb la documentació que s'ha conservat al pas del temps.

A tall de conclusió realitzarem una visió global del període investigat: en els últims anys del segle XVI es perceben els vestigis d'una forta immigració occitana, que anirà a la baixa a mesura que avancem en el temps. Fins al 1640 no sembla, però, que Torredembarra i Clarà patissin greus crisis. La guerra encetarà un període força problemàtic que desestabilitzarà seriosament la població: les mancances d'aliments i els desperfectes ocasionats pel conflicte fan aparèixer la pesta el 1652. Les precaucions que adoptaran els torrencs, amb un augment espectacular de la nupcialitat, donaran els seus fruits.

Després d'un període d'estancament demogràfic, els fills dels supervivents de la pandèmia arribaran a l'edat de casament. S'iniciarà aleshores, un cicle de fort creixement, ajudat pels efectes de l'enorme mobilitat geogràfica, que trenca amb la visió immobiliària dels nostres avantpassats. Però les successives crisis de subsistència de l'antic règim, ja no frenaran l'evolució alcista de la població. De la mateixa manera, la nova guerra que afectarà tot el Principat, tampoc no aconseguirà entorpir les noves pautes demogràfiques que es consolidaran al llarg de tot el segle XVIII.

31. S'ha deixat per a més endavant l'estudi de la documentació del cinc-cents, a causa de les limitacions que implica el fet de no disposar d'informació continuada. Cal esmentar que per arrodonir tot el període modern s'haurà d'allargar la recerca fins al final del segle XVIII.

APÈNDIX 1

Mitjana mòbil dels matrimonis

Torredembarra 1588-1714

Any	Mitjana mòbil	Any	Mitjana mòbil
1588	4	1651	9.2
1589	4.2	1652	9.4
1590	3.2	1653	10.6
1591	3.6	1654	11
1592	3.2	1655	8.4
1593	3.8	1656	6
1594	4.2	1657	5.8
1595	4.6	1658	5
1596	4.6	1659	4.8
1597	4.8	1660	5
1598	5	1661	4.8
1599	5	1662	5
1600	4.6	1663	5.6
1601	3.6	1664	5.8
1602	3.2	1665	5
1603	3	1666	5.8
1604	1.6	1667	5.2
1605	2.4	1668	5.2
1606	3	1669	5.6
1607	3	1670	6.2
1608	3	1671	5.6
1609	3.6	1672	6.8
1610	2.8	1673	7.6
1611	3	1674	7.8
1612	2.8	1675	7.6
1613	2.8	1676	8.6
1614	3	1677	8.6
1615	3.4	1678	8.2
1616	3	1679	7.6
1617	3	1680	8.2
1618	2.6	1681	7.8
1619	2.6	1682	8.4
1620	2.4	1683	8.8
1621	2.6	1684	8.8
1622	2.6	1685	9.6

Any	Mitjana mòbil	Any	Mitjana mòbil
1623	2.6	1686	12
1624	2.2	1687	10.4
1625	1.8	1688	9.4
1626	1.4	1689	9.4
1627	1.4	1690	9.4
1628	1.6	1691	7
1629	1.6	1692	6.6
1630	2	1693	6.6
1631	2.6	1694	8
1632	2.4	1695	6.6
1633	3.4	1696	8.6
1634	3.4	1697	10.6
1635	3.2	1698	10.6
1636	3.2	1699	8.8
1637	4.2	1700	11
1638	4.2	1701	8
1639	3.8	1702	6.2
1640	4	1703	5.8
1641	4.6	1704	6
1642	3.6	1705	4.2
1643	2.8	1706	4.6
1644	4	1707	5.8
1645	4.2	1708	10.4
1646	3.2	1709	10.4
1647	4.6	1710	13
1648	4.4	1711	14.2
1649	3.8	1712	14
1650	6.4	1713	10.8
		1714	12.8

APÈNDIX 2

Càlculs matemàtics del moviment estacional dels capítols matrimonials (1586-1642)

Gener	=	15 capítols. Xifra per dia	=	0.48
Febrer	=	19 capítols. Xifra per dia	=	0.67
Març	=	16 capítols. Xifra per dia	=	0.51
Abril	=	21 capítols. Xifra per dia	=	0.66
Maig	=	17 capítols. Xifra per dia	=	0.54
Juny	=	11 capítols. Xifra per dia	=	0.36
Juliol	=	11 capítols. Xifra per dia	=	0.35
Agost	=	15 capítols. Xifra per dia	=	0.5
Setembre	=	22 capítols. Xifra per dia	=	0.73
Octubre	=	11 capítols. Xifra per dia	=	0.35
Novembre	=	11 capítols. Xifra per dia	=	0.36
Desembre	=	14 capítols. Xifra per dia	=	0.45

APÈNDIX 3

Càlculs matemàtics del moviment estacional de les actes matrimonials (1643-1715)

Gener	=	42 actes. Xifra per dia	=	1.35
Febrer	=	50 actes. Xifra per dia	=	1.76
Març	=	37 actes. Xifra per dia	=	1.19
Abril	=	51 actes. Xifra per dia	=	1.7
Maig	=	47 actes. Xifra per dia	=	1.51
Juny	=	45 actes. Xifra per dia	=	1.5
Juliol	=	39 actes. Xifra per dia	=	1.25
Agost	=	46 actes. Xifra per dia	=	1.48
Setembre	=	63 actes. Xifra per dia	=	2.1
Octubre	=	43 actes. Xifra per dia	=	1.38
Novembre	=	40 actes. Xifra per dia	=	1.33
Desembre	=	53 actes. Xifra per dia	=	1.7

APÈNDIX 4

Càlculs matemàtics del moviment estacional dels pagesos (1643-1715)

Gener	=	11 pagesos. Xifra per dia	=	0.35
Febrer	=	15 pagesos. Xifra per dia	=	0.53
Març	=	8 pagesos. Xifra per dia	=	0.25
Abril	=	17 pagesos. Xifra per dia	=	0.56
Maig	=	9 pagesos. Xifra per dia	=	0.29
Juny	=	9 pagesos. Xifra per dia	=	0.3
Juliol	=	10 pagesos. Xifra per dia	=	0.32
Agost	=	20 pagesos. Xifra per dia	=	0.64
Setembre	=	26 pagesos. Xifra per dia	=	0.86
Octubre	=	15 pagesos. Xifra per dia	=	0.48
Novembre	=	11 pagesos. Xifra per dia	=	0.36
Desembre	=	12 pagesos. Xifra per dia	=	0.38

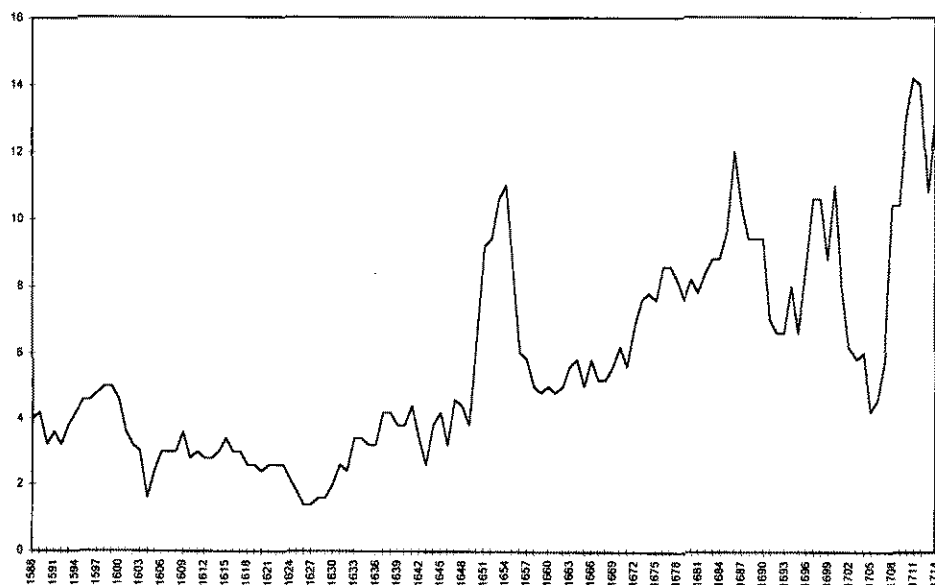
APÈNDIX 5

Càlculs matemàtics del moviment estacional dels mariners (1643-1715)

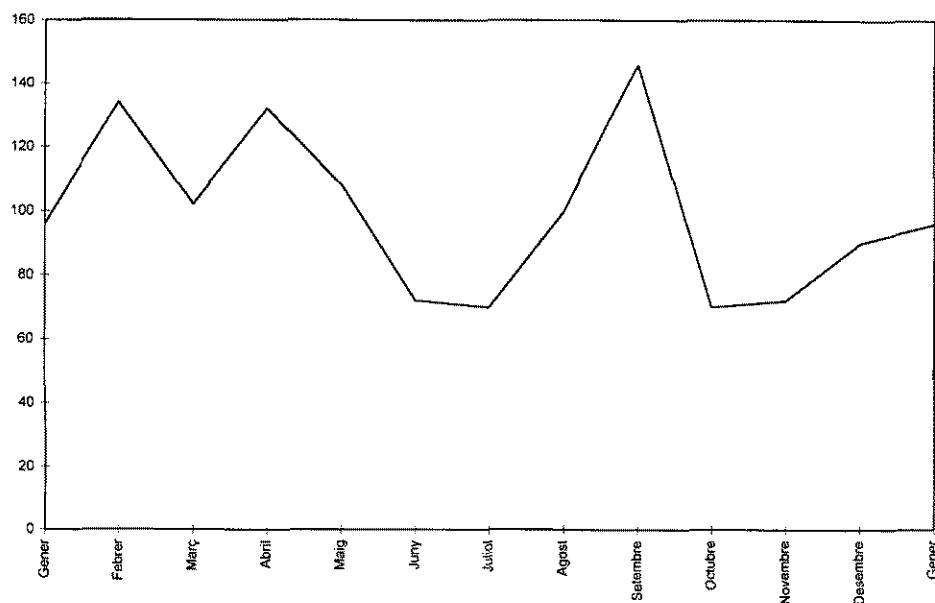
Gener	=	8 mariners. Xifra per dia	=	0.25
Febrer	=	8 mariners. Xifra per dia	=	0.28
Març	=	2 mariners. Xifra per dia	=	0.06
Abril	=	9 mariners. Xifra per dia	=	0.3
Maig	=	8 mariners. Xifra per dia	=	0.25
Juny	=	8 mariners. Xifra per dia	=	0.26
Juliol	=	7 mariners. Xifra per dia	=	0.22
Agost	=	3 mariners. Xifra per dia	=	0.64
Setembre	=	11 mariners. Xifra per dia	=	0.86
Octubre	=	8 mariners. Xifra per dia	=	0.25
Novembre	=	6 mariners. Xifra per dia	=	0.2
Desembre	=	5 mariners. Xifra per dia	=	0.14

Gràfica núm. 1. Mitjanes mòbils 5 anys. Matrimonis 1586-1714

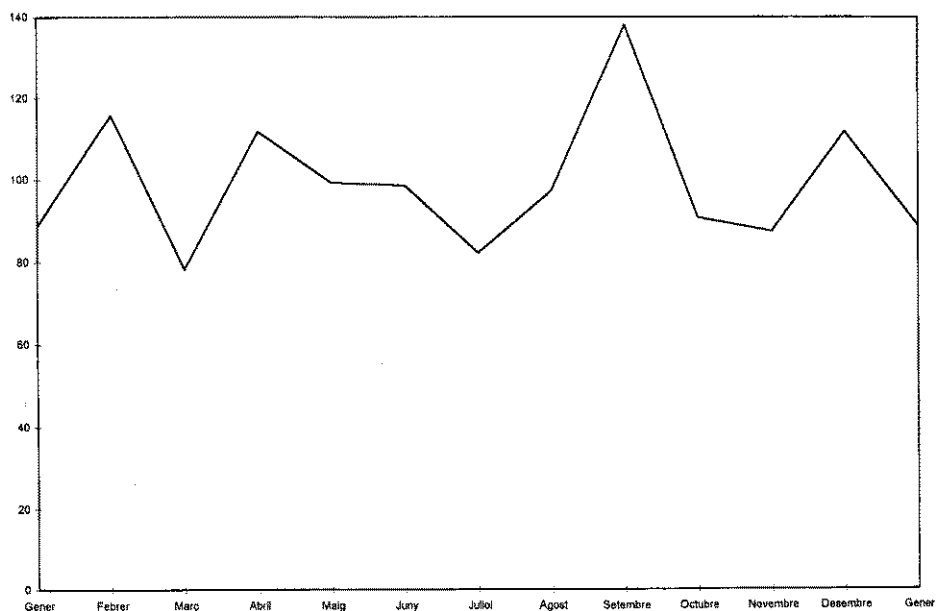
Matrimonis

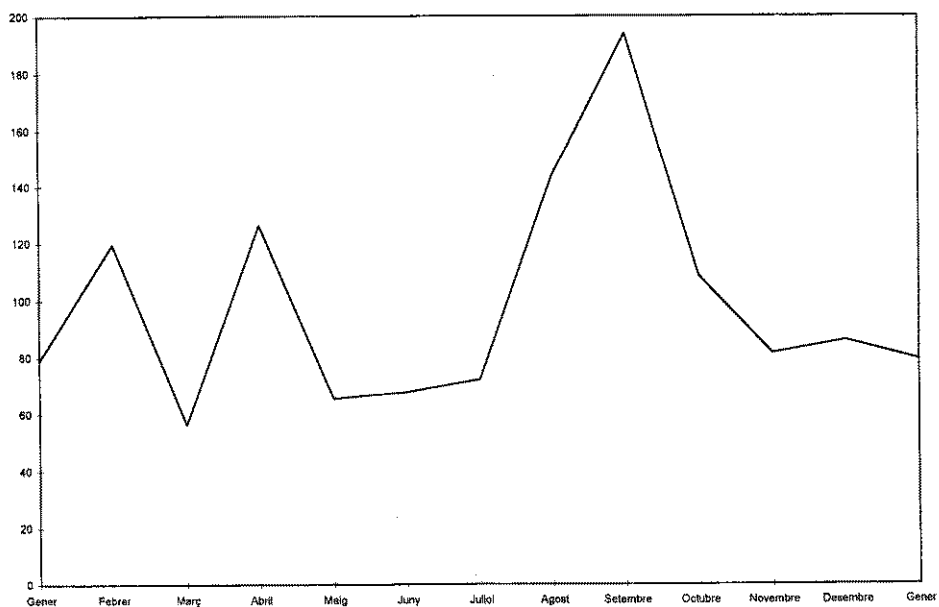
Gràfica núm. 2. Moviment estacional de la nupcialitat a partir dels capítols matrimonials. 1586-1642

**Gràfica núm. 3. Moviment estacional de la nupcialitat
a partir de les actes matrimonials. 1643-1715**

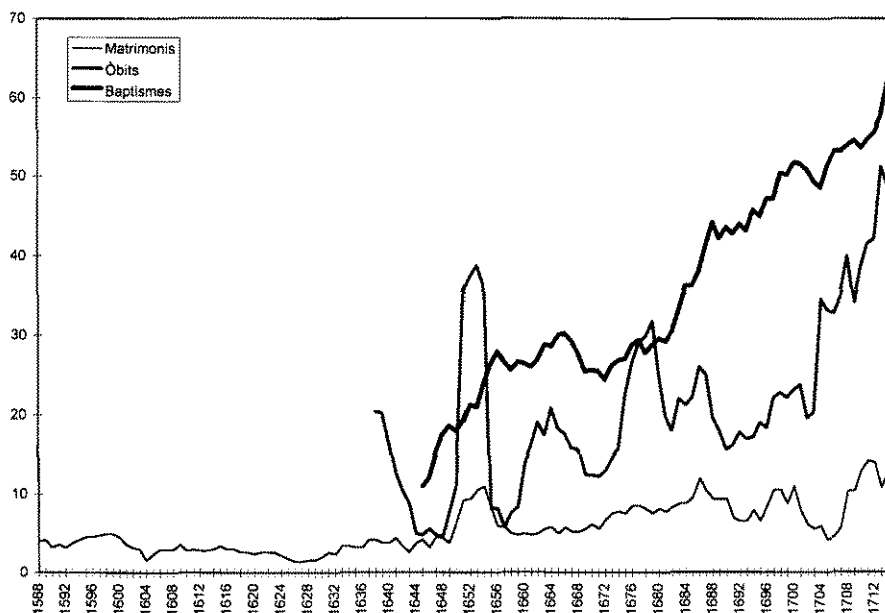
**Gràfica núm. 4. Moviment estacional de la nupcialitat
a partir de les actes matrimonials dels pagesos. 1643-1715**

**Gràfica núm. 5. Moviment estacional de la nupcialitat
a partir de les actes matrimonials dels mariners. 1643-1715**

**Gràfica núm. 6. Comparació entre les tres variables:
Matrimonis, Òbits i Baptismes. 1586-1714**

BIBLIOGRAFIA

- BELENGUER i CEBRIÀ, Ernest: *Cataluña: De la Unión de Coronas a la Unión de Armas (1479-1626)*. Madrid: Arco Libros 1996.
- BUYREU i JUAN, Jordi: "Vida, treball i mort a Torredembarra (1638-1714)", *Estudis Altafullencs* 21 (1997): 13-40.
- Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62 1992.
- Gran Geografia Comarcal de Catalunya*, vol. V. Barcelona: Fundació Gran Enciclopèdia Catalana 1992.
- GUAL i VILÀ, Valentí: *Homes i estacions*. Montblanc-Santa Coloma de Queralt: Associació Cultural Alt Gaià-Centre d'Estudis de la Conca de Barberà 1995.
- *La família moderna a la Conca de Barberà*. Tarragona: Diputació de Tarragona 1993.
 - "Gavatxos", gascons, francesos. *La immigració occitana a la Catalunya moderna*. (El cas de la Conca de Barberà). Barcelona: Dalmau Editor 1991.
- Història, Política, Societat i Cultura dels Països Catalans*. Vol V, segle XVIII. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana 1995.
- LOZANO DÍAZ, Roser: *La població de Tarragona al segle XVII*. Tarragona: Cercle d'Estudis Històrics i Socials "Guillem Oliver" 1995.
- NADAL, J., GIRALT, E: *La population catalane de 1553 à 1717. L'immigration française et les autres facteurs de son développement*. París: S.E.B.P.E.N. 1960.
- REGLÀ, Joan: *Els virreis de Catalunya*. Barcelona: Vicens Vives 1991.
- ROVIRA I GÓMEZ, Salvador-J.: *Altafulla siscentista. La vida en una vila del Baix Gaià al segle XVII*. Tarragona: Centre d'Estudis d'Altafulla 1997.
- *Tamarit*. Tarragona: Centre d'Estudis d'Altafulla 1991.
- VILAR, Pierre: *Catalunya dins l'Espanya Moderna*, vols. II i IV. Barcelona: Edicions 62 1987.